

Szerkesztési iroda:
Nagybeeskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybeeske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájjer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — 24 K
Félévre — 12 K
Negyedévre — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hír-
detési irodák. :: ::

Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybeeskerek, 1913.

XLII. évfolyam, 162. szám.

Szerda, július 16.

Az ellenzéki zürzavar.

— július 16.

Az egyik szövetkezőndőnek, a függet-
lenségi pártnak, már nincs programja.
Elhullatta, elalkudta, cserben hagyogatta.
Ami még megmaradt, a régi negyvenyol-
cas program, az már csak egy berozsdá-
sodott ósdi kard, kegyelet tárgya, nem
harci eszköz.

A másik jegyesnek, Andrassy hatvan-
hetes ellenzékének, még nincs programja.
Nincs miből összetakolni, nincs hozzá
anyag. Az üres, de szépen kongó jelszava-
kat lefoglalta, részben agyon is döngette
a függetlenségi párt, a megvalósítható
nemzeti feladatokat mind felélte a munka-
párt. Miből lehessen itt még egy sem nem
szavaló, sem nem dolgozó közbülső párt
számára programot szerkeszteni?

Programmbeli ellentétek, elvi meggyő-
ződésbeli különbségek tehát nem állanak
utjában az általános ellenzéki blokk létre-
jövésének. Sőt a kölesönös programtalan-
ság éppen annak lehetne biztosítéka, hogy
a szövetkezők nagyon jól megértik egy-
mást, mert hiszen nincs min összeveszniök.

Mit látunk mégis? Azt, hogy a pro-
gramtalan fegyvertársak minduntalan
összeütközésbe kerülnek egymással, vala-
hányszor csak véleményt nyilvánítanak;
sőt nemesak a függetlenségi és András-
syék között bukkan föl lépten-nyomon
éles ellentét, hanem mindkét párt keretein
belül is.

Hogy az utóbbi jelenségeken kezdjük:
Andrassy, lehetetlen, de izgató jelszó gya-

nánt hirdetni akarja az in integrum resti-
tuciót, erre a disszidensek kijelentik, hogy
nem vesznek részt az új alakulásban. Szé-
pen indul a hatvanhetes ellenzék, ha még
a kormánypárttól elszakadt hatvanhetese-
ket sem tudja megnyerni.

Még szebben kezdi a működését az
egyesült függetlenségi párt. Károlyi Mi-
hály gróf, az ügyvezető elnök nemrég
kirohanást intézett a hármasszövetség el-
len és meleg szálvarát érzelmeinek adott
kifejezést. Erre Kossuth Ferenc betegen is
siet kijelenteni, hogy ő Apponyival és a
párt zömével együtt rendületlen híve a
hármasszövetségnek s a szálv tenger ve-
szedelmeitől félti a magyar nemzetet.

Ilyen körülmények között természe-
tes, hogy a függetlenségi párt és a hat-
vanhetes ellenzék között sem lehet össz-
hang. Az éppen említett kérdésben is, An-
drassy egyetértvén Kossuthal, homlok-
egyenest ellenkező irányt óhajtott követni,
mint Károlyi és a hozzá csatlakozók.

Egyéb kérdésben is nagyon elhajlik
egymástól a két tábor felfogása. Így a vá-
lasztójog kérdésében Andrassy aggo-
dalmai vannak az ellenzéki reformterve-
zettel szemben s szeretné megvédeni a
nemzetet a jövő — a radikális jövő — ve-
szedelmeitől. A függetlenségi párt érinthe-
tlen dogmának tekinti a tervezetet és
lekicsinyelni Andrassy aggodalmait.

A külpolitika s a belügyi reform
alapvető kérdéseiben ez a diametrális
ellentét éppen nem csekélység, kivált ha
hozzá vesszük, hogy oly két párt együtt-

működéséről van szó, melyek egyike negy-
venyolcas, másik hatvanhetes. Hy gyöke-
res összekülönbözések után miben egyez-
hetnének meg ezek egymással? A taktiká-
ban? Nohát arra nézve is gyönyörű egyet-
értés uralkodik közöttük. A függetlenségi
párt most is a tüntetésnek, a sztrájknak,
a képviselőház üléseiről való távolmaradás-
nak a híve, Andrassy pedig — hir szerint
— át akarja tenni a politikai küzdelem
színterét a parlamentbe.

Micsoda közös akeiőt fog kifejteni ez
a két párt, különböző közjogi alapon, a
főkérdések ellentétes fölfogásával, a tak-
tika dolgában egymás között való teljes
meghasonlással!

HIREK.

IDÓJÁRAS.

A nagybeeskereki meteorológiai állomás
időjárás jelentése.

Július 16.

Barométer ingadozó 750.3. Délután
1.38 órakor: Hőmérő 28.4 C°. Hőmérséklet:
maximum 15-ikén 28.8 C°, min. ma reggel
16.9 C°. Csapadék 1.5 mm. Felhőzet Cu5.
Szélirány és erősség W1. Jólát a követ-
kező 24 órára: Hűvösebb, elvélve csapa-
dék, zivatarok.

Jelmagyarázat: A barométer állása
a déli leolvasást tünteti fel a helyi magas-
ságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redu-
kálva. Maximum és minimum este 8 óra 38
perctől másnap este 8 óra 38 percig; csapadék
reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38
percig; felhőzet Ci = fűrtösfelhő, Cu = go-
molyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő,
Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = báránfelhő,
Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány:
N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet.
Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen
borult. Szél erősség: 0 = szélesend, 8 = nagy
vihár.

— Megálmodott érzelmek siránkozó
asszonyai vagyunk... És elmúlt gyö-
nyörök hetérai... Elgondolt gondolatok-
nak papnói... Elfeledezt emlékek tanui...
Holt szerelem papnói...

Igy feleltek és tovább lebegtek és el-
tűntek a reggeli ködben. Meredten bámul-
tam utánuk. Kezem az előttem heverő
papírra hanyatlott és imára kulcsolódott.
És szemem előtt akkor egy alak jelent
meg. Meztelen volt, csak fátlyol takarta.
Haja szőke volt és szeméből az élet sugár-
zott. Kezében aranyos amforát tartott,
amelyből édes bor illata áradt felém.

Magamhoz akartam ölelni s bár sze-
méből rám sugárzott az élet — két kezével
keblére szorítva tartotta az amforát.

Három leányka: Clara, Aglaé és Se-
rena. Szőke volt mind a három. Meghatóan
szőke hajuk fehér szalaggal volt átkötve.

Mind a három halvány és ha együtt
játszottak, oly csendesek, halkak voltak,
mintha kicsi gyermekszívükben halvány
bánat lakoznék.

Idegenektől féltek. Ha valaki meg-
szólította őket, ijedten reszkettek meg,
mint megriasztott kicsi madarak bujtak
össze egymáshoz. Apjuktól féltek, anyju-
kat nem szerették úgy, ahogy kislányok
anyjukat szeretni szokták.

De ha én jöttem hozzájuk, areuk fel-
ragyogott az örömtől. Elém futottak és én
letérdeltem eléjük, hogy megcsókolhassák
homlokomat. Aztán bementünk a szobába,
nagy karosszéket és három kicsi zsámolyt
tettünk a kandalló elé és nekem mesélnem
kellett. Így volt minden alkalommal.

Tragédia.

Hogy miképp kerültem ebbe a szo-
bába, melyben most vagyok, igazán nem
tudnám megmondani.

Soha nem látott nagy terem ez, mely-
nek fala zöld, mennyezete és padlója is az.
A falon nincs sem kép, sem tükör, sem
ajtó vagy ablak. A terem közepén nagy,
fekete, kerek asztal, felette függőlámpa,
melynek vakító fényét nagy zöld ernyő
tompította. Tizenöt ember ült az asztal
körüli, magas támlájú fekete székeken. Hét
őreg ember, hét őreg asszony és egy ifju,
aki én vagyok.

Egyenesen ültem s egy fejjel maga-
sabbnak látszóttam, mint a többi. Beszél-
tem s az agyok mereven bámultak ar-
comba. Nehéz a hallásuk s ők inkább kiné-
zik a szót az ember szájából, semmint meg-
hallják. Mialatt beszéltem, figyelve néz-
tem őket. Csupa groteszk, nyomorék ala-
kok. És mégis inkább humoros, mint szo-
moru látvány.

A nőknek ritka fehér a hajuk, a fér-
fiak szakálltalanok és kopaszok. A tul-
hosszu élet terhe mély barázdákat szántott
arcukra. Sápadt arcukat visszatükrözte az
ébenfaasztal fényes lapja.

Az én kezem az asztalon volt és han-
gosan, tompán beszéltem nekik az ifjusá-
gomról. A csupaszu falak visszavertek min-
den szót és az asztalnak fényes lapja visz-
szatükrözte az őregeknek minden mozdula-
tát. Mintha titkos szavakat váltottak volna
egymással, amik az én szóim, — mintha
titokban egymásnak intettek volna, pedig
mereven néztek mindvalamennyien az én
arcomba.

A gyermekkor napjairól beszéltem:
vágyódás ült ki tekintetükbe.

A hegyek között való nagyszerű já-
tékasatáról beszéltem: tűz lobogott szem-
kükben.

Beszéltem a forró ébredés hazájáról
és titkos cikkázott ajkukon.

Ifju gondolatok ujjongó áradatáról
szónokoltam és ők némán gunyakagtak.

Az első, a tiszta, a szüzi szerelem gyö-
nyöréről beszéltem és félelmetes nevetés
sikongott a levegőben.

Egész éjszakán át dolgoztam. A szürke
függönyökön át hidegen szűrődtek be a
reggel színei, mikor én még mindig író-
asztalom előtt ültem.

Lámpám már kialudt, magam is fá-
radt, bágyadt voltam. Képtelen voltam
gondolkodni munkám fölött. Az előttem
levő fehér papír és hideg ujjaim között
a kora reggel világossága mintha átváltoz-
tak volna a hajnal imbolygó árnyáivá,
akik körülöttem lebegtek fehér ruhában,
lehajtott fejjel, kezükben karesu ércurnák-
kal, mint antik papnók.

— Mit viztek? — kérdeztem tőlük
halkan.

— Egykoron bort vittünk arany am-
forákban, most ezekben az ércurnákban
esupán hamut!

És tovább imbolyogtak végnélkül való
áradatban és egyik sem hasonlított a má-
sikhoz, de mindeniknek kezében fekete
ércurna volt.

— Kik vagytok? — kérdeztem aztán.
— Miért lebegtek körülöttem a hajnal ez
órájában.

— **A tanfelügyelőség köréből.** Grézló János kir. tanfelügyelő tegnap megkezdte hat hétre terjedő szabadságát, amely idő alatt a tanfelügyelői hivatalt Szabó Bertalan kir. segédtanfelügyelő vezeti.

— **Kinevezés.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Moyszin Józsa okl. kisdédvönőt a szentjánosi állami kisdédvönőhához kisdédvönővé kinevezte.

— **Uj ügyvéd.** Dr. Annica Aurél nagybecskereki ügyvédjelölt Budapesten sikeresen letette az ügyvédi vizsgát s Nagybecskereken ügyvédi irodát nyitott.

— **Az ideai nagygyakorlatok.** Az ideai nagygyakorlatok tudvalegőleg augusztus végén kezdődnek a bakonyi erdőseg környékén. Nevezetes ujtása lesz a hadgyakorlatoknak az, hogy a hadosztályok ezuttal hadiállományban vesznek részt a gyakorlatokon. Két-két rendes békelétszámú hadosztályt egyesítenek majd egy-egy hadilétszámú hadosztállyá. Ilyen nagyszabású hadgyakorlatok Radetzky óta nem voltak. A hadvezetőség módot akar adni a csapatbiztosítéknak, hogy teljes létszámú csapatokat vezényeljenek és tapasztalatokat szerezzenek arról, hogyan kell ellátni a teljes létszámú csapatokat.

— **Nyári tüzek.** A szokásos nyári tüzek már jelentkeznek. Így a héten a törökbecsei járásban három helyen is volt tűz. Az egyik Karlován, ahol Pavlovits Milica háza és Popov Gyóka istállója égett le, a másik Torontáltordán, ahol Gulyás József számakazla és Csonti Imre dohányszárító pajtája égett le. Az összes kár mintegy 1500 koronára tehető. Duin Sándor aracsai gazda tanyáján pedig a villám lecsapott a kocsiszinbe és azt felgyújtotta. Ugy a kocsiszin, mint a benne levő gazdasági eszközök is a tűz martalékává lettek.

— **Asta Nielsen és Psylander.** Ma és holnap este a Modern Moziban együtt fog szerepelni a két mozieszillag, Asta Nielsen és Psylander a „Szívek harca” című nagyhatású színműben. Az érdekes szereplésen kívül gazdag és változatos kísérő műsort is ad a mozi vezetősége.

— **Lövöldöző gyümölcstolvajok.** Mint Törökbecséről jelentik, Nikolics József ottani földesgazdának a községtől mintegy három kilométernyire fekvő szőlőkertjéből ellopták az ideai meggytermést. Feltette magában, hogy a baracktermést majd megőrzi a tolvajoktól. Kiment tehát a szőlőkertjébe és egyik este észrevette, hogy a barackot is dezmálják. Rákialtott a gyümölcstolvajokra, de ez mitsem használt. Ekkor revolveréből a levegőbe lőtt, hogy a tolvajokat jobban megfélemlítse, azonban ezek erre sem tágitottak, hanem látszólag nyugodtan folytatták a barack-

Csipkerózsikáról kellett mesélnem mindannyiszor, aki elaludt az erdőben levő nagy kastélyban és addig kellett aludnia, míg lovagja el nem jött és felkeltette mély álmából, hogy a boldogság otthonába vigye.

Órákon át ültünk úgy és én meséltem. S a három kisleány annak az asszonynak gyermeke volt, akit én valaha szerettem...

Még egy kevésse figyeljetelek reám!

Néha úgy érzem, mintha egyedül volnék és körülöttem embermilliók élnek, égnek és engemet bámulnak és felém kiabálnak valamennyien.

Néha: mintha menekülnöm kellene és én nem tudom, hova menekülhetnék. És néha úgy érzem, mintha meztelen testemet hegyes, gyilkos körmökkel kellene szétmárcangolnom.

S ha ósdi házak előtt visz el utam, mintha nekem szóló hangot hallanék:

— Boldogok, kik atyjukhoz lettek hasonlóvá!

És néha, mikor festett képet nézek, úgy látom, mintha a levegő volna berámazva.

És ahogy ezeket a sorokat átolvasom, úgy tűnik fel, mintha értelem nélkül való szavak halmazája lenne mindez s ahogy újból átolvasom, ismét felesendő bennem az a titkos akkord, melynek egyes hangjai ezek és akkor azt képzelem, hogy van talán még ember itt-ott elvélve rútkán, kinek lelkében ugyanezek a hangok keltik fel és akinek többet jelentenek, mint össze-vissza halmozott szók.

És nem törültem írásomból egy betűt sem.

Holitscher A.

szedést, mintha mi sem történt volna. Másodszor is felemelte kezét az öreg gazda, hogy a levegőbe lőjön, de vesztére, mert a tolvajok egyike vadászfegyverével feléje lőtt és a jobb karján súlyos sebet ejtett. Nikolics aztán hazafelé vándorolt, de a város közelében a nagy vérvesztéségtől összeesett. A csendősrég Báin Obrád törökbecsei földműves két fia személyében kipuhította a tetteseket és letartóztatta, míg Nikolics Józsefet súlyos és veszedelmes sebével a nagybecskereki kórházba szállították.

— **Menetjegyekedvezmény az arad-eszanádi vasútvonalon.** Az aradi és eszanádi egyesült vasutak igazgatósága a vonalaira engedélyezett menetkedvezmények újabb szabályozása folytán az általános menetkedvezményt kiterjesztette összes menetrendszerű személyszállító vonataira olyképp, hogy a díjszabás szerinti menetdíjből 33% kedvezményt engedélyez. Ennek folytán az országgyűlési képviselői egyesített és egységes rendőri utazási igazolványok tulajdonosai a gyorsmotorvonat I. osztályában egy egész II. osztályu — és a II. osztályban egy fél I. osztályu gyorsmotorvonatu, — a személy- és helyi motorvonatokon az I. osztályban egy egész II. osztályu, — a II. osztályban egy fél I. osztályu, — a III. osztályban pedig egy fél II. osztályu személy- vagy helyi motorvonatra érvényes menetjegy váltása mellett utazhatnak.

— **Hamisító leány.** Sztaniszlava Ilyevics Milica panosovai leány a postán hamis utalványokkal a napokban 3000 koronát vett föl s azután édesanyjával Szerbiába igyekezett. A csendőrség azonban hamarosan nyomába jutott s a hamisító leányt Zimonyban anyjával együtt elfogták. A leányt Panosovára szállították, ahol anyját szabadlábra helyezték, a leányt pedig fogságra vetették. A pénzből még 2963 korona megkerült.

— **Öngyilkosság vagy véletlen?** Liebling községből jelentik, hogy ott tegnap délelőtt tizenegy óra tájban Mőviusz János jómódu földművesgazda háza padlásán felakasztva találták Emrich Márton tizennégy éves eselédit. A fiatal fiú, akinek apja községi éjjeli őr, tegnap reggel felment gazdájával a padlásra, ahol délelőtt dolgoztak. Tizenegy óra után Mőviusz elment hazulról s amikor visszajött, hiába kereste eselédjét. Felment a padlásra és ekkor megdöbbenve látta, hogy az egyik gerendára a fiatal Emrich-fiú felakasztotta magát. Nem bizonyos, hogy öngyilkosság esete forog fenn, mert nincs kizárva, hogy az Emrich-fiú játszás közben kötötte nyakára a kötelet és véletlen szerencsétlenségnek lett az áldozata. — Nemrég volt a környéken egy hasonló eset, amikor a gyermekek akasztást játszottak és a veszedelmes játékból szomorú szerencsétlenség támadt. A vizsgálat fogja kideríteni, hogy öngyilkosságról, vagy szerencsétlen véletlenről van szó.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként délután 3 órától 5 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után első vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltetnek.

Aug. 30. Közig. bizottság ülése.

Irodalom.

(*) **Kultura és tudomány.** Uj irodalmi vállalatot indított e címmel a Franklin-Társulat. Tetszetős, ügyes formájú kis kötetekben, példátlanul olcsó áron bocsát a művelt emberek kezébe olyan könyveket, melyek a mai gondolkodást legélénkebben foglalkoztató tárgyakról szólnak s magas tudományos és irodalmi színvonal mellett a szó legnemesebb értelmében népszerűek. A tudományok minden köre megszóla-

bennük, mindegyikből olyan tárgyak és olyan eszmék, amelyek mindenkit egyaránt érdekelnek. Az egyes kötetek mindenkor igaz mesterek művei. Irodalmi alakjukban kifogástalanok, tanításukban érdekesek és értékesek, nem felületesek és mégis népszerűek, aktuálisok s mégis állandó becsűek. A haladás zászlóját lobogtatják, de tisztelnek minden igaz meggyőződést. Azokhoz szólnak e könyvek, akik a mindennapi élet zsibbasztó fátorgalmán után a nagy eszmék és eszmények világában keresnek üdülést és új erőt. A vállalatnak most jelent meg első sorozata, amelyből különösen három munkát emelünk ki. Az egyiknek címe: Széchenyi eszmevilága. A legkiválóbb magyar Széchenyi-ismerők, szellemi életünk megannyi kitűnősége fejtegeti benne Széchenyi egyéniségét, szellemi és erősei világát, eszméit, pályájának eredményeit. Gaal Jenő, Beöthy Zoltán, Prohászka Ottokár, Kenessey Béla, gróf Vay Gáborné, gróf Andrássy Gyula tanulmányai vannak benne. A legsúlyosabb és legjelentékenyebb művek egyike ez, amelyek Széchenyiről megjelentek. A nagy-jelentőségű tanulmány-sorozat három kötetre van tervezve; az első kötet most jelent meg. Ára 1 korona 60 fillér. A Kultura és tudomány vállalat egy másik kötete egy kitűnő modern angol közgazdasági író, J. A. Hobson könyve: A vagyon tudománya. A modern közgazdasági élet fő-problémáinak és rendszereinek rövid, a tudomány és az élet színvonalán álló, élelmező összefoglalása, a képzelhető legjobb bevezető a laikus számára, nemcsak a közgazdaság ismeretébe, hanem a közgazdasági gondolkodásba is. Azt mondja el a közgazdaságból, amit minden művelt embernek tudnia kell és úgy mondja el, hogy minden művelt ember megérti és tanul belőle. A kitűnő könyvet dr. Sidó Zoltán fordította, ára 2 korona. Ugyan-ebben a vállalatban jelent meg A. Slaby tanárnak a német császár előtt tartott előadás-sorozata a szikratávíróról, melyet Kreuzer Géza mérnök dolgozott át magyarra. A jelenkor egyik legfontosabb találmányának szemléletes ismertetése, a szakember biztos tudásával és a népszerű író világosságával, úgy, hogy minden laikus élvezettel és tanulsággal olvashatja. Ára 1 korona 20 fillér. A könyvek kaphatók Mangold Lipót könyvkereskedésében Nagybecskereken.

(*) **Uj Dörmögő-történet.** Sebők Zsigmond ugyan új, pompás regényt ír kedves gyermeklapjába, a Jó Pajtásba, de azért nem feledkezik meg a gyermekek kedvéről. Dörmögő Dömötörrel sem. A legújabb számba kacagató történetét ír Dörmögő ur eseménye címmel a pajkos kis Dömötörrel. A Jó Pajtás július 13-iki számába verset Feleki Sándor irt, kis színdarabot Zsoldos László, Mesemondó bácsi egy illedelmes majomtársaságról mond mulattató történetet, Elek nagyapó az ünnepi kalácsról mesél. Folytatódik a gyermekek nyilatkozatainak közlése legkedvesebb sportjukról, valamint Rákosi Viktor regénye is. A rejtvények, szerkesztői izenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-társulat adja ki: előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad s kívánatra mutatványszámokat küld a Jó Pajtás kiadóhivatala Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

**Dr. MAHLER
SZANATÓRIUMA
ABBÁZIA
ÜDÜLŐK RÉSZÉRE.
IDEÁLIS NYÁRI TARTÓZKO-
DÁS. TELJES PENZIÓ 10
KORONÁTÓL KEZDVE.
NAGY ARNYAS PARK**

**SZÉNSAVAS ÉS TENGERI FÜRDŐK, HIDEG-
VIZGYÓGYINTÉZET, HIZLALÓ ÉS ÉTRENDI
KURÁK. — EGÉSZ ÉVEN ÁT NYITVA.**

TÁVIRATOK.

A balkáni háború.

Tárgyalások a békeföltételekről. — Meddig tart még a háború. — A törökök előnyomulása. — Románia. — Orosz készülődés. — A tőzsde.

Budapest, jul. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) A balkáni harctérről most nem igen jönnek hírek, de annyi bizonyos, hogy a hadviselő felek eddig még nem szüntették be az ellenségeskedést s a szövetségesek csak most fogják tárgyaini Bulgáriával szemben a békeföltételeket. Eközben Törökország folytatja az előnyomulást a bolgárok meghódította területeken egymásután hódítja vissza a helyeket, amelyeket eddig a bolgárok megszállva tartottak s ahonnan most a bolgárok elmentálás nélkül vonulnak vissza. Hír szerint a törökök Drinápolyig meg sem akarják állni.

Mai jelentéseink a következők:

Tárgyalások a békeföltételekről. — Meddig tart a háború?

Budapest, jul. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádból sürgönyzik: Mértékadó helyen kijelentik, hogy azok a hírek, melyek a közeli békekötésről szólnak, koraiak, miután még a béketárgyalások nem kezdődtek meg. Pasicis miniszterelnök ma Nisbe utazott, ahol Venizelosz görög miniszterelnökkel és Vukotics tábornok montenegrói megbízottal a békeföltételekről fog tárgyalni.

Budapest, jul. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádból sürgönyzik: Kormánykörökből eredő hírek szerint a három miniszterelnök ma Nisben meg fogja szövegezni a békeföltételeket s azokat Oroszország közvetítésével átnyújtja Szófiában a bolgár kormánynak.

Budapest, jul. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádi jelentés szerint kilátás van arra, hogy a balkáni államok egy-két napon belül megkötik a fegyverszünetet.

Ezzel szemben egy londoni jelentés azt mondja, hogy a balkáni helyzet a mai nap folyamán rosszabbodott s a háború újult erővel fog tovább folyni. Ezt Görögország túlzott követeléseit idézik elő, amelyeket Bulgária nem teljesíthet. A görögök ugyanis a bolgár hadsereg demobilizációját követelik még a béketárgyalások megkezdése előtt, azonkívül hadikárpótlást s az egész azei tengerpartot követelik.

A törökök előnyomulása.

Budapest, jul. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, a török hadsereg elfoglalta Rodostót és Csorlut. A bolgár csapatok ellenállás nélkül visszavonulnak. A porta vitatja a nagyhatalmaknak azt a jogát, minthogyha őt az előnyomulásban az enos-midia vonalnál megállíthatják.

Budapest, jul. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, a török hadsereg három hadoszlopban folytatja az előnyomulást. A török előőrsök már Lüleburgasban vannak. A rodostói bolgár kormányzót a törökök letartóztatták és Konstantinápolyba vették.

Budapest, jul. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Drinápolyi jelentés szerint a visszavonuló bolgárok az összes vasúti hidakat levegőbe röptették. Drinápolyban valószínűnek tartják, hogy a török hadsereg meg sem áll Drinápolyig.

Románia.

Budapest, jul. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bukarestből sürgönyzik, Károly király elutazott a hadműveletek színhelyére.

Egy másik bukaresti jelentés szerint a román hadsereg tegnap újabb ismét két irányban átkelt a Dunán.

Budapest, jul. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról sürgönyzik, a román követ közölte az orosz kormánynyal, hogy Majoresca miniszterelnök szintén részt vesz a Balkán-államok miniszterelnökeinek nisi találkozásán s ott a békeföltételekbe a maga részéről fölveszi a turtukáji—balesiki terület átengedését.

Orosz készülődés.

Budapest, jul. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bukarestből sürgönyzik: Beszarabiából ideérkezett utasok beszélik, hogy az orosz kormány Beszarabiában és Kisenevben a vasutakon beszüntette az összes teherforgalmat és hogy a kisenevei és odesszai katonai kerületekben mozgósít.

A tőzsde.

Budapest, jul. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a déli zárlatkor a vezető értékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 813.50, Osztrák Hitel 617.25, Koronajáradék 81.05, Jelzáloghitelbank 414, Leszámitoló Bank 525, Hazai Bank 278, Magyar Bank 529.75, Rimamurányi 684.25 Salgótarjáni 747, Közuti Vasut 639.75, Villamos Vasut 355.

A külügyminiszter a királynál.

Budapest, jul. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Ischlból sürgönyzik, Berchtold gróf közös külügyminiszter ma délelőtt 11 órakor különkihallgatáson volt a királynál, akinek behatóan referált a külügyi helyzetről.

A közös pénzügyminiszter lemondása.

Budapest, jul. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Gráczból jelentik, Bilinski közös pénzügyminiszter legközelebb távozik állásából s utódja dr. Baerenreiter, az osztrák urakkáza tagja lesz.

A mármarosí árviz.

Budapest, jul. 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Mármaroszigetről jelentik, ott a vizár ismét előntötte a város környékén levő összes községeket. Számialan ház rombadólt. A kár óriási.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (októberre)	11-32
Buza (1914. áprilisra)	11-82
Rozs (októberre)	8-92
Zab (októberre)	8-24
Tengeri (júliusra)	7-91
Tengeri (augusztusra)	8.—
Tengeri (1914. májusra)	7-23

Garçon lakás

mely két elkülönített
butorozott szobából áll

k i a d ó

Deák Ferenc-utca 7. sz. alatt.

26-x.48

Vonatok érkezése és indulása Nagybeeskerekre, illetve Nagybeeskerekéről.

Ervényes 1913. évi május hó 1. napjától.

ÉRKEZIK.

Nagybeeskereki pályaudvarra.

Temesvár—Versec—Zombolyáról d. e.	9.28
Pancsováról délután	7.04
Budapest—Szegedről reggel	6.20
Budapest—Szegedről délután	3.15
Szegedről délelőtt	9.34
Szegedről este	7.19
Budapest—Nagykikindáról este	9.21
Szécsányból este	6.40
Szegedről délután	4.50

Nagybeeskerek—bégaparti pályaudvarra.

Zombolya—Versec—Alibunár—Temesvárról este	8.16
Módosról reggel	6.56
Pancsováról reggel	8.28
Zombolyáról keskenyvágányu vonalon reggel	8.23
Zombolyáról keskenyvágányu vonalon délután	4.10
Zombolyáról keskenyvágányu vonalon este	9.34
Szécsányból este	6.27

INDUL.

Nagybeeskereki pályaudvarról.

Pancsovára délelőtt	8.10
Pancsovára este	5.40
Szeged—Budapestre reggel	7.20
Szeged—Budapestre délelőtt	11.27
Szeged—Budapestre este	7.27
Szegedre délután	1.17
Szeged—Nagykikinda—Bpestre reggel	6.21
Karlovára délelőtt	10.00

Nagybeeskerek—bégaparti pályaudvarról.

Zombolya—Temesvár—Verseczre d. u.	4.20
Temesvár—Versecz—Antalfalva—Pancsova—Alibunára reggel	3.33
Zombolyára keskenyvágányu vonalon reggel	2.26
Zombolyára keskenyvágányu vonalon délelőtt	11.55
Zombolyára keskenyvágányu vonalon délután	5.25
Módosra reggel	6.56
Zombolyára délelőtt	10.59

A nagybeeskereki kir. törvényszéktől, mint polgári bíróságtól.

11866/P. 1913. szám.

416—3/2

Hirdetmény.

A nagybeeskereki kir. törvényszék közölni teszi, hogy a nagybeeskereki helyőrség gyakorlótere céljaira Nagybeeskerek városnak oppovai negyed községe határában szükséges földterületek kisajátítása iránti ügyében a kártalanítási eljárás 11866/P. 1913. szám alatt folyamatba tetetvén, tárgyalásra határnapul 1913. évi július hó 21. (huszonegy) napjának délelőtti 9 órája a kir. törvényszéknek I-ső emeleten lévő 63. számú szobájába kitézetett, amikor a kisajátító Nagybeeskerek város és a kisajátítási iratban megnevezett tulajdonosok, nemkülönben a többi telekkönyvi érdekelt egyenként külön s a távollevők és ismeretlen tartózkodásuak részére ezennel kinevezett ügygondnok dr. Annau Ernő nagybeeskereki lakos, ügyvéd megidézettnek azzal, hogy az érdekelt elmaradása a kártalanítás tekintetében hozandó határozatot nem gátolja s hogy az egyéni külön értesítésnek elmaradása, vagy a tárgyaláson meg nem jelenés miatt igazolásnak helye nincsen.

Megjegyeztetik, hogy a kártalanítási eljárás tárgyát a nagybeeskereki 4951. sz. tjkv-ben 6538. hrsz. alatt felvett ingatlanokból kisajátítás alá eső területek képezik.

Kelt Nagybeeskerek, 1913. évi július hó 3. napján.

Szilágyi Lajos,
kir. törvényszéki bír.

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.

Bánlakai járás főszolgabírájától.
3100—913. szám. 402—3.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye bánlakai járásában Istvánvölgy községbeni székhellyel szervezett **körorvosi állásra** pályázatot hirdetnek.

A kör községei: Istvánvölgy, Györgyháza, Szécsénfalva, Olécz és Ujlalu.

A körorvosi állás javadalmazása:

1. Kézpénzfizetés 1600 korona. 2. Helyi pótlék iránt intézkedés folyamatban. 3. Az orvosi körben levő uradalmaktól 2000 korona. 4. Huszvizsgálati díjban 300 korona. 5. Kerületi betegsegélyző pénztártól 694 kor. Összesen: 4594 korona. 5 szoba és mellékhelyiségekből álló lakás és házikertnek természetbeni élvezete.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy az 1908. évi XXXVIII. t.-e. 7. §-ában előírt képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzám **f. évi augusztus hó 10-ig** nyújtsák be.

A választás napját később fogom kitűzni. Bánlak, 1913. évi július hó 10-én.

Dr. Urményi, főszolgabíró.

1354/II. 1913. sz. 417—2.1

Árlejtési hirdetmény.

Torontálmegye közigazgatási bizottsága 76/1913. sz. a **Kismargita községben községi iskola építését** engedélyezte.

A fent említett munkálatok biztosítása céljából folyó évi **július 31-ikének délelőtt 9 és fél órájára** Kismargita község község-házánál tartandó zárt versenytárgyalás hirdetnek a következő feltételek mellett:

1. A versenytárgyaláson minden hazai iparos részt vehet, ki iparának gyakorlására hatósági engedéllyel bír. Azon pályázók, kik törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és képesítését okmányilag igazolni.

Azon ajánlattevők, kik alulírott hivattal üzleti összeköttetésben még nem voltak, tartoznak megbízhatóságukat azon keresk. és iparkamarai bizonylattal igazolni, melyhez vállalatuk telepe tartozik.

2. Az építési munkák a munkaátadás napjától számított 14 nap alatt megkezdendők és 4 hónap alatt befejezendők.

3. Az ajánlatok 5 pecséttel elzárt borítékban egy koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a Kismargita községben építendő községi iskola munkálataira” felirattal ellátva, legkésőbb a kitűzött nap délelőtt 9 óráig Kismargita község előjáróságánál nyújthatók be. Szabálytalanul kiállított, vagy később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

4. Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előírt és az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bántépénzről kiállított Margita községi pénztári nyugta csatolandó. Bántépénzt az ajánlatához csatolni nem szabad.

5. Az ajánlattevők ajánlataikkal az árlejtés napjától számított 30 napig maradnak kötelezettségben és bántépénzük csakis a felsőbb hatóság döntése után fog visszaadani.

6. A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek alulírott hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők és lemásolhatók. Egyébként ajánlattevők kívánságára a vonatkozó költségvetés 4 korona lemásolási díj fejében, az ajánlati minta pedig díjtalanul megküldetnek.

7. A munka elnyerője a munka teljesítéséhez csakis a magyar szent korona országai területén előállított anyagokat és berendezési tárgyakat építhet be, a munkához pedig magyar honos műszaki erőket, iparosokat, munkavezetőket és munkásokat alkalmazhat.

Ezen kötelezettségben az alulírott hivatal közegei ellenőrzésének tartozik magát alávetni. Külföldről beszerzendő anyagok és berendezési tárgyakra indokolt esetekben csak a felsőbb hatóság adhat engedélyt.

8. A munkát elnyerő vállalkozó 5%-os bántépénze a közszállítási szabályzat B) 8. pontja értelmében biztosítékként 10%-ra kiegészítendő, mely biztosíték a jótállási határidő lejártáig visszatartatik.

9. Alulírott hivatal Kismargita községgel egyetértőleg a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon dönt.

Nagybeeskerek, 1913. évi július hó 9-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

A hivatal főnöke:

Vámos,
kir. műszaki tanácsos.

Az aradi m. kir. jószágigazgatóságától.
17150 1913.szám. 409—2.2

Versenytárgyalási hirdetmény.

Az aradi m. kir. jószágigazgatóság pályázatot hirdet a Temesmegyében fekvő **Fejértelepen építendő II-ik iskola és melléképületeinek felépítési munkálataira**, továbbá ugyanezen vármegyében Babsa község határában a **Minis-patak felett építendő fafelszerkezeti hid megépítésének összes munkálataira**. Az előbbinre 18.193 kor. 21 fill., az utóbbira pedig 3489 kor. 18 fillér költség van előszámítva.

A zárt írásbeli versenytárgyalás Aradon a királyi államjószágigazgatóság hivatalos helyiségében **1913. évi augusztus hó 6. napján délelőtt 10 órakor** fog megtartatni.

Ajánlattevő az ajánlott összeg öt (5) %-ának megfelelő készpénz, vagy elfogadható értékpapirokból álló bántépénznek valamely királyi adóhivatalnál történt letételét igazoló nyugttával felszerelt, ivenkint egy koronás bélyeggel ellátott, lepecsételt és kellő felirással ellátott írásbeli ajánlatot tartozik benyújtani, amelynek tartalmaznia kell ajánlattevő azon nyilatkozatát, hogy az árlejtési és szerződési feltételeket ismeri s magát azoknak aláveti.

Az ajánlatban az ajánlott összeg számokkal és betűkkel világosan kiírandó.

Az ajánlatok az aradi m. kir. állami jószágigazgatóságnál 1913. évi augusztus hó 6. napján délelőtt 10 óráig nyújthatók be, ahol a tervrajz, költségvetés és a feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Elkészett, utóajánlatok, vagy táviratok nem fognak figyelembe vétetni.

A jószágigazgatóság a beérkezett ajánlatok közül szabadon választ.

Arad, 1913. évi július hó 7-én.

M. kir. állami jószágigazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

5557—1913. tkvi szám. 407—1

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybeeskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtónak kiskoru Kupuszarovits Chranimir (képv. Kupuszarovits Miklós) végrehajtást szenvedő ellen 368 korona 38 fillér tőkekövetelés és jár. iránt folytatott ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybeeskereki kir. törvényszék területén levő, a nagybeeskereki 596. számú tkjvben A I 1. sorsz. 1049. hrszám alatt felvett 649. öi. sz. ház és udvar (összesen 60 □-öl területtel) 3300 korona kikiáltási árban az **1913. évi szeptember hó 4. (negyedik) napjának délelőtti 10 órájakra** a kir. törvényszék árverési termében (földszint ajtószám 25.) megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tesz, az árverésre kitűzött birtok a megállapított kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron az árverésen el nem adható.

Ha a kikiáltási ár fokozatos leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígéret nem tétetik, a kiküldött az árverést felfüggeszti.

2. A vhn. 21. §-a értelmében a kincstár mint árverelő bántépénzt letenni nem köteles. Nem kötelesek bántépénzt letenni az 1889 : XXX. t.-e. 10 §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1898. évi XXIII. t.-e. alapján alakult központi hitelszövetkezet a javukra zálogjoggal megterhelt ingatlan elárverezésénél. Abban az esetben amelyben az árverelő a törvény értelmében a bántépénzt elveszti, az e §. szerint a bántépénz letétele alól felmentett árverelő a tkvi hatóság felhívásának kézhezvételétől nyolc nap alatt a bántépénznek megfelelő összeget bírói letétbe helyezni köteles.

A most említettek kivül a többi árverezni kívánó tartozik az ingatlan kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. ig. min. rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-e. 170. §-a értelmében a bántépénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni és a vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bántépénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészi-

teni. A bántépénz letétele alól felmentett árverelő azonban a bántépénz kiegészítésének megfelelő összeget nem köteles letenni.

Ha az árverelő ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és a haladéktalanul folytatandó árverésben részt nem vehet.

Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígéretet, előbb azonban más is árverelt, az ingatlan az által, illetőleg több ily árverelő közül a legtöbbet ígérő által megvettnek kell kijelenteni. Ha ez az ígéret a kikiáltási árt meghaladja az előbbi bekezdés szabályait kell alkalmazni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék tkvi irattárában, kifüggesztési tábláján és Nagybeeskerek város-házánál megtekinthetők.

Nagybeeskereken, 1913. évi június hó 12. napján.

Rektorisz, kir. tvsz. bíró.

1533/I. 1913. sz. 418—2.2

Versenytárgyalási hirdetmény.

Vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur 39614—913. számú rendeletével az **Obesenyői központi elemi iskola építését** engedélyezte.

A fentemlített munkálatok biztosítása céljából folyó **évi július hó 23-án délelőtti 11 órára** Obesenyő község község-házánál tartandó újabb zárt versenytárgyalás hirdetnek a következő feltételek mellett:

1. A versenytárgyaláson minden hazai iparos részt vehet, ki iparának gyakorlására hatósági engedéllyel bír. Azon pályázók, kik törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és képesítését okmányilag igazolni.

Azon ajánlattevők, kik alulírott hivattal üzleti összeköttetésben még nem voltak, tartoznak megbízhatóságukat azon keresk. és iparkamarai bizonylattal igazolni, melyhez vállalatuk telepe tartozik.

2. Az építési munkák a munkaátadás napjától számított 14 nap alatt megkezdendők és 4 hónap alatt befejezendők.

3. Az ajánlatok 5 pecséttel elzárt borítékban egykoronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat az obesenyői központi elemi iskola építési munkálataira” felirattal ellátva, legkésőbb a kitűzött nap délelőtt fél 10 óráig Obesenyő község előjáróságánál nyújthatók be. Szabálytalanul kiállított, vagy később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

4. Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előírt és az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bántépénzről kiállított Obesenyő községi letéti nyugttája csatolandó. Bántépénzt az ajánlatához csatolni nem szabad.

5. Az ajánlattevők ajánlataikkal az árlejtés napjától számított 30 napig maradnak kötelezettségben és bántépénzük csakis a felsőbb hatóság döntése után fog visszaadani.

6. A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek alulírott hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők és lemásolhatók, egyébként ajánlattevők kívánságára a vonatkozó költségvetések alulírott hivatal által 10 korona lemásolási díj fejében, az ajánlati minta pedig díjtalanul megküldetnek.

7. A munka elnyerője a munka teljesítéséhez csakis a magyar szent korona területén előállított anyagokat és berendezési tárgyakat építhet be, a munkához pedig magyar honos műszaki erőket, iparosokat, munkavezetőket és munkásokat alkalmazhat.

Ezen kötelezettségben az alulírott hivatal közegei ellenőrzésének tartozik magát alávetni. Külföldről beszerzendő anyagok és berendezési tárgyakra indokolt esetekben csak a felsőbb hatóság adhat engedélyt.

8. Munkát elnyerő vállalkozó 5%-os bántépénze a közszállítási szabályzat B/8. pontja értelmében 10%-ra mint biztosíték kiegészítendő és ezen címen a jótállási határidő lejártáig visszatartatik.

9. Obesenyő község a kir. tanfelügyelő és alulírt hivattal egyetértőleg a beérkezett ajánlatok között, az ajánlott árakra való tekintet nélkül, szabadon dönt.

Nagybeeskerek, 1913. évi július hó 13-ikán.

M. kir. államépítészeti hivatal.

Vámos,
kir. műszaki tanácsos.